

Sygn. akt IV U 1414/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Płaczek

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2013 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania Z. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 18 czerwca 2013 roku nr (...)

w sprawie Z. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość kapitału początkowego

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 1414/13

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 15 listopada 2013 r.

Decyzją z dnia 18.06.2013 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153,

poz. 1227 ze zm.), ponownie ustalił Z. Z. wartość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999 r., wyłączając z okresów składkowych okres od 27.07.1974 r. do 27.05.1975 r.

i zaliczając ten okres do okresów nieskładkowych. Przyjęty do obliczenia kapitału początkowego na dzień 01.01.1999 r. okres składkowy wyniósł 30 lat, 11 miesięcy i 2 dni,

a okres nieskładkowy 1 rok, 5 miesięcy i 3 dni, tj. 1 rok i 2 dni sprawowania opieki nad dzieckiem oraz 5 miesięcy i 1 dzień pobierania zasiłku chorobowego. Kapitał początkowy ustalony na dzień 01.01.1999 r. wyniósł 149.621,01 zł.

Od decyzji tej Z. Z. wniosła odwołanie, domagając się jej zmiany

i przeliczenia kapitału początkowego przy uwzględnieniu stażu pracy w wymiarze 33 lat

i 10 miesięcy okresów składkowych oraz 17 miesięcy okresów nieskładkowych.

W uzasadnieniu odwołująca podniosła, że pozostawała w zatrudnieniu w następujących okresach: od 01.09.1966 r. do 30.09.1976 r., od 01.10.1976 r. do 31.12.1990 r. i od 01.01.1991 r. do 30.11.2001 r., przy czym w świadectwie pracy obejmującym ostatni ze wskazanych okresów, wyszczególnione zostały okresy nieskładkowe w wymiarze 5 miesięcy.

Ponadto, jak wskazała, od 26.07.1974 r. do 26.07.1975 r. przebywała na urlopie bezpłatnym w celu sprawowania opieki nad dzieckiem. Okres ubezpieczenia w jej przypadku wynosi zatem 33 lata i 10 miesięcy okresów składkowych oraz 17 miesięcy okresów nieskładkowych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując na sposób wyliczenia kapitału początkowego Z. Z. w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Odwołująca Z. Z. od 01.09.1966 r. do 30.09.1976 r. i od 01.10.1976 r. do 31.12.1990 r. pozostawała w zatrudnieniu Gminnej Spółdzielni (...)

w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku najpierw sprzedawcy, a następnie kierownika sklepu. Od 26.07.1974 r. do 26.07.1975 r. przebywała na urlopie bezpłatnym w związku z opieką nad dzieckiem. Od 01.01.1991 r. do 30.11.2001 r. odwołująca pracowała w Spółdzielni Rolniczo- Handlowej (...) w Ł. w charakterze kierownika sklepu - sprzedawcy. Od 19.11.1991 r. do 30.11.1991 r., od 23.03.1992 r. do 05.04.1992 r., od 12.08.1994 r. do 30.11.1994 r., od 11.08.1998 r. do 19.08.1998 r., od 22.01.2000 r. do 26.01.2000 r. i od 10.10.2000 r. do 14.10.2000 r. korzystała z zasiłku chorobowego.

dowód:

- akta ZUS, w szczególności: świadectwa pracy z dnia: 27.02.2001 r., 31.12.1990 r. i 30.11.2001 r.- k. 5-7 cz. I,

Odwołująca, urodzona (...), w dniu 02.03.2005 r. wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o wcześniejszą emeryturę. Decyzją z dnia 15.03.2005 r. (...) Oddział w T., działając na podstawie art. 29 w związku z art. 46 ustawy z dnia 17.12.1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS, przyznał odwołującej prawo do tego świadczenia od 01.03.2005 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1987 r. do grudnia 1996 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 81,30%, a po przeliczeniu świadczenia decyzją z dnia 07.05.2011 r. wzrósł do 84,11%. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił wnioskodawczyni 34 lata i 9 miesięcy okresów składkowych oraz 3 lata i 8 miesięcy okresów nieskładkowych.

dowód:

- akta ZUS, w szczególności: wniosek o emeryturę z dnia 02.03.2005 r., decyzje ZUS z dnia: 15.03.2005 r. i 07.05.2011 r.- k. 1, 6, 25 cz. II,

W dniu 04.05.2011 r. odwołująca wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem

o przyznanie jej prawa do emerytury w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego. Decyzją z dnia 19.08.2011 r. ZUS Oddział w T. przyznał wnioskodawczyni emeryturę od dnia 01.05.2011 r., tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek- na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS

w wysokości obliczonej zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 tej ustawy. Tak wyliczona emerytura wyniosła 1.726,01 zł. Dla potrzeb wyliczenia emerytury, decyzją z dnia

29.03.2001 r. ZUS Oddział w T. ustalił ubezpieczonej wartość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999 r. Do obliczenia podstawy wymiaru przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych od stycznia 1981 r. do grudnia 1990 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 83,21%.

Do wyliczenia kapitału początkowego organ rentowy uwzględnił wnioskodawczyni 31 lat

i 11 miesięcy okresów składkowych oraz 5 miesięcy okresów nieskładkowych. Tak obliczony kapitał wyniósł 149.949,14 zł. Decyzją z dnia 08.06.2011 r. organ rentowy ponownie ustalił kapitał początkowy przyjmując do jego wyliczenia zarobki z okresu 10 lat, tj. od stycznia 1987 r. do grudnia 1996 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wzrósł do 54,11%,

a kapitał początkowy wyniósł 150.908,45 zł. Decyzją tą uwzględniono odwołującej staż pracy w wymiarze 31 lat, 11 miesięcy i 2 dni okresów składkowych oraz 5 miesięcy i 1 dnia okresów nieskładkowych.

dowód:

- akta ZUS, w szczególności: wniosek o emeryturę z dnia 04.05.2011 r., decyzje ZUS z dnia: 19.08.2011 r., 29.03.2001 r. i 08.06.2011 r.- k. 1-2, 19 cz. IV, 16, 26 cz. III,

W dniu 26.04.2013 r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o przeliczenie emerytury, podnosząc, że w okresie przerwy w zatrudnieniu sprawowała opiekę nad dzieckiem od 26.07.1974 r. do 27.07.1975 r. Spółdzielnia Rolniczo- Handlowa (...) w piśmie z dnia 04.06.2013 r. poinformowała organ rentowy, że w aktach osobowych znajduje się dokument, z którego wynika, że odwołująca wnioskuje o udzielenie jej urlopu bezpłatnego na okres od 27.07.1974 r. do 27.07.1975 r. W związku z nowymi dowodami, decyzją z dnia 18.06.2013 r. ZUS Oddział w T. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego wnioskodawczyni na dzień 01.01.1999 r., wyłączając z okresów składkowych okres od 27.07.1974 r. do 27.05.1975 r. i zaliczając ten okres do okresów nieskładkowych. Przyjęty do obliczenia kapitału początkowego na dzień 01.01.1999 r. okres składkowy wyniósł 30 lat, 11 miesięcy i 2 dni, a okres nieskładkowy 1 rok i 5 miesięcy i 3 dni, tj. 1 rok i 2 dni sprawowania opieki nad dzieckiem oraz 5 miesięcy i 1 dzień pobierania zasiłku chorobowego. Kapitał początkowy ustalony na dzień 01.01.1999 r. wyniósł 149.621,01 zł.

dowód:

- akta ZUS, w szczególności: wniosek o przeliczenie emerytury z dnia 26.04.2013 r., pismo pracodawcy z dnia 04.06.2013 r., decyzja ZUS z dnia 18.06.2013 r.- k. 21, 26 cz. IV, 32 cz. III,

Do obliczenia kapitału początkowego przyjęto następujące okresy: od 01.09.1966 r. do 25.07.1966 r. (składkowy- 7 lat, 10 miesięcy i 25 dni), od 26.07.1974 r. do 26.07.1975 r. (nieskładkowy- 1 rok i 2 dni), od 27.07.1975 r. do 30.09.1976 r. (składkowy- 1 rok, 2 miesiące i 5 dni), od 01.10.1976 r. do 31.12.1990 r. (składkowy- 14 lat i 3 miesiące), od 01.10.1991 r. do 31.12.1998 r. (składkowy- 8 lat). Z okresów tych wyłączono okresy pobierania zasiłków chorobowych, zaliczając je do okresów nieskładkowych: od 19.11.1991 r. do 30.11.1991 r. (12 dni), od 23.03.1992 r. do 05.04.1992 r. (14 dni), od 12.08.1994 r. do 30.11.1994 r. (6 dni) i od 11.08.1998 r. do 19.08.1998 r. (9 dni).

dowód:

- akta ZUS,

Po korekcie kapitału początkowego, decyzją z dnia 21.06.2013 r. (...) Oddział w T., działając na podstawie art. 114 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, przeliczył należną odwołującej emeryturę od dnia 01.07.2013 r., która wyniosła 1.711,86 zł, a po waloryzacji w 2012 r. i w 2013 r. 1.854,17 zł.

dowód:

- akta ZUS, w szczególności: decyzja ZUS z dnia 21.06.2013 r.- k. 28 cz. IV,

Po dniu 01.01.1999 r. odwołująca udowodniła następujące okresy ubezpieczenia: od 01.01.1999 r. do 30.11.2001 r. (składkowy, z którego wyłączono zasiłki chorobowe od 22.01.2000 r. do 26.01.2000 r. i od 10.10.2000 r. do 14.10.2004 r.) oraz okres nieskładkowy

z tytułu pobierania świadczenia przedemerytalnego od 04.12.2001 r. do 28.02.2005 r.

dowód:

- akta ZUS,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego. Dokumenty urzędowe stanowiły zatem dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), zaś dokumenty prywatne dowód tego, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 18.06.2013 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie odwołująca domagała się przeliczenia kapitału początkowego przy uwzględnieniu stażu pracy w wymiarze 33 lat i 10 miesięcy okresów składkowych oraz 17 miesięcy okresów nieskładkowych, kwestionując uwzględnione przez organ rentowy w decyzji z dnia 18.06.2013 r. okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 30 lat, 11 miesięcy i 2 dni (składkowe) oraz 1 rok, 5 miesięcy i 3 dni (nieskładkowe).

W tym miejscu wskazać jedynie należy, że decyzją z dnia 19.08.2011 r. ZUS Oddział w T. przyznał wnioskodawczyni emeryturę od dnia 01.05.2011 r., tj. od miesiąca, w którym złożono wnioski- na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w wysokości obliczonej zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 tej ustawy. Stosownie do treści art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego. Jak wynika z art. 25 ust. 1 powołanej ustawy, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175.

Kapitał początkowy ma zatem znaczenie przy obliczaniu emerytury, ponieważ od jego wysokości zależy wysokość emerytury.

Kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31.12.1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek.

Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy, tj. 01.01.1999 r. (art. 173 ust. 3 ustawy).

W ujęciu formalnym kapitał początkowy stanowi ustaloną na dzień 1 stycznia 1999 r. równowartość hipotetycznej emerytury pomnożonej przez tzw. średnie dalsze trwanie życia.

Jak stanowi art. 174 ust. 1, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego, jak wynika

z ustępu 2 art. 174, przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy: 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6; 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5; 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Dokonując oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji stwierdzić należało, że organ rentowy nie popełnił żadnego błędu wyliczając odwołującej wartość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999 r. W szczególności w sposób prawidłowy ustalił przyjęte w tej decyzji okresy składkowe i nieskładkowe- wykazane przez ubezpieczoną na dzień 01.01.1999 r.

Analiza akt organu rentowego prowadzi do wniosku, że istotnie były to okresy: od 01.09.1966 r. do 25.07.1966 r. (składkowy), od 26.07.1974 r. do 26.07.1975 r. (nieskładkowy), od 27.07.1975 r. do 30.09.1976 r. (składkowy), od 01.10.1976 r. do 31.12.1990 r. (składkowy) i od 01.10.1991 r. do 31.12.1998 r. (składkowy). Z okresów tych wyłączono okresy pobierania zasiłków chorobowych, zaliczając je do okresów nieskładkowych: od 19.11.1991 r. do 30.11.1991 r., od 23.03.1992 r. do 05.04.1992 r., od 12.08.1994 r. do 30.11.1994 r., od 11.08.1998 r. do 19.08.1998 r.- co daje łącznie 30 lat,

11 miesięcy i 2 dni okresów składkowych oraz 1 rok, 5 miesięcy i 3 dni okresów nieskładkowych.

Trzeba mieć bowiem na uwadze, że od 01.09.1966 r. do 30.09.1976 r. i od 01.10.1976 r. do 31.12.1990 r. odwołująca pozostawała w stosunku pracy z Gminną Spółdzielnią (...) w Ł.. Od 26.07.1974 r. do

26.07.1975 r. przebywała na urlopie bezpłatnym w związku z opieką nad dzieckiem. Od 01.01.1991 r. do 31.12.1998 r. pracowała w Spółdzielni Rolniczo- Handlowej (...) w Ł., a od 19.11.1991 r. do 30.11.1991 r., od 23.03.1992 r. do 05.04.1992 r., od 12.08.1994 r. do 30.11.1994 r. i od 11.08.1998 r. do 19.08.1998 r. korzystała z zasiłku chorobowego.

Zasadnie też organ rentowy z uwzględnionych uprzednio okresów składkowych wyłączył okres niewykonywania przez odwołującą pracy z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem i zaliczył go do okresów nieskładkowych (od 26.07.1974 r. do 26.07.1975 r.). Zgodnie bowiem z art. 7 pkt 5a powołanej ustawy, okresami nieskładkowymi są okresy przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych oraz okresy niewykonywania pracy- z powodu opieki nad dzieckiem w wieku do lat 4- w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie- bez względu na liczbę dzieci- do 6 lat. „Niewykonywanie pracy” w rozumieniu art. 7 pkt 5a ustawy oznacza sprawowanie opieki nad dziećmi niezależnie od tego czy osoba ubezpieczona pozostawała w stosunku pracy, czy bezpośrednio przed podjęciem opieki podlegała ubezpieczeniu z jakiegos innego tytułu.

Pomimo zatem, że po dniu 01.01.1999 r. odwołująca pozostawała w zatrudnieniu, okresów tych, z uwagi na brzmienie bezwzględnie obowiązujących przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych, nie można było jej doliczyć do uwzględnionego w decyzji

o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 18.06.2013 r. stażu pracy. **Na potrzeby wyliczenia wartości kapitału początkowego uwzględnia się bowiem tylko staż pracy wykazany na dzień 01.01.1999 r.**

Okresy ubezpieczenia przypadające po dniu 01.01.1999 r. organ rentowy uwzględnia przy wyliczeniu emerytury.

Mając to wszystko na uwadze, uznać należało, że zaskarżona decyzja była prawidłowa i oparta została na właściwie zastosowanych przepisach ustawy z dnia 17.12.1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS.

Uwzględniając powyższe, na mocy powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Dariusz Płaczek

(...)

- (...)

- (...)

- (...)

(...)